

Sorumlu Hemşirelerin Okul Hastane İş Birliğine Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi

Determination of Responsible Nurses' Views about School Hospital Collaboration

Elif Günay İsmailoğlu¹ Eda Ergin¹ Seda Şahan¹

¹İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, İzmir, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt: 08/04/2021

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 07/11/2021

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Turkey, **Published online:** 10/09/2022

ÖZ

Amaç: Klinikte öğrencilerden sorumlu olan hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşleri hakkında yeterince çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışmamız, sorumlu hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma Aralık- Mart 2021 tarihleri arasında İzmir ilinde bulunan iki eğitim araştırma hastanesinde çalışan sorumlu hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla kesitsel tipte bir araştırma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip araştırmaya katılmak isteyen 50 sorumlu hemşire ile araştırma tamamlanmıştır. Sorumlu hemşirelere online ortamda oluşturulan anket, e-posta ve Whatsapp aracılığıyla ulaştırılmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden hemşirelerden online onam alınmıştır.

Bulgular: Sorumlu hemşirelerin %94'ü (n=47) okul hastane iş birliğinin gerekli olduğunu, tamamı (n=50) okul hastane iş birliğinin oluşturulabileceğine inandıklarını, %77.6'sı (n=38) okul hastane iş birliğinin oluşmasını hastane bakım hizmetleri yöneticilerinin sağlayacağını belirtmiştir. Sorumlu hemşirelerin %46.9'u (n=23) öğrencilerin teorik ve uygulamalı derslerine katkı verebileceklerini ve %89.8'i (n=44) okul hastane iş birliği yapılmasını istedikleri konuların öğrencilerin pratik eğitimi olduğunu belirtmişlerdir.

Sonuç: Çalışmamız, sorumlu hemşirelerin iş birliğini gerekli gördüklerini belirtmeleri ve iş birliği sağlanacağına yönelik inançlarının olması okul hastane iş birliğine açık olduklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İş birliği, okul-hastane iş birliği, hemşirelik, öğrenci eğitimi.

ABSTRACT

Objective: There are not enough studies on the views of nurses responsible in the clinic about school-hospital cooperation. As a result, we conducted our research to learn about the perspectives of responsible nurses on school-hospital collaboration.

Methods: This study was carried out to investigate the views of nurses working in two training and research hospitals in İzmir province on school-hospital cooperation between December and March 2021. The nurses in charge received the online questionnaire by e-mail and Whatsapp. The nurses who decided to participate in the study gave their consent online.

Results: 94% of the responsible nurses (n=47) believed that school-hospital cooperation is necessary, that is, (n=50) that school-hospital cooperation could be made, 77.6% (n=38) of the responsible nurses believed that hospital services would provide the construction of a school hospital stated. 46.9% (n=23) of the responsible nurses stated that they could contribute to paid theoretical and applied for courses and 89.8% (n=44) stated that they would like to cooperate with the school and hospital for practical training.

Conclusion: Our study shows that school-hospital cooperation clearly shows that the responsible nurses stated that they see cooperation as necessary, and they believed that cooperation would be achieved.

Keywords: Cooperation, school-hospital cooperation, nursing, student education.

ORCID IDs of the authors: EGİ: 0000-0002-9152-3469; EE: 0000-0002-3732-5402; SŞ: 0000-0003-4071-2742

Sorumlu yazar/Corresponding author: Araştırma Görevlisi Seda Şahan

İzmir Bakırçay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, İzmir, TÜRKİYE

e-posta/e-mail: seda.sahan@bakircay.edu.tr

Atf/Citation: İsmailoğlu EG, Ergin E, Şahan S. (2022). Sorumlu hemşirelerin okul hastane iş birliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 5(2), 208-215. DOI:10.38108/ouhcd.911500

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Hemşirelik eğitimi, bilişsel, duyuşsal, psikomotor öğrenim alanlarını içeren ve birbirini tamamlayan teorik ve uygulama bölümlerinden oluşan bir eğitim sistemidir (Akgün Kostak ve ark., 2012). Hemşirelik eğitiminde klinik öğretim önemli bir yer tutmaktadır. Klinik öğretim, öğrenciye teorik bilgiyi uygulamaya geçirme, mesleki beceri kazanma ve yaparak öğrenme fırsatı veren bir eğitim süreci olarak tanımlanabilir. Klinik öğretimin en önemli amaçları, öğrencilerin teorik bilgileri klinik becerilerle entegre etmelerini, tanı, tedavi ve hasta bakımına ilişkin konularda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalarını, temel mesleki davranış ve tutumları kazanmalarını, eleştirel düşünme, problem çözme becerisi, gözlem yapma ve karar verme becerisi kazanmalarını, kanıta dayalı uygulama gücü ve ekip çalışması davranışlarını sağlamaktır (Akyüz ve ark., 2007; Avdal ve Kılıç, 2014; Biçer ve ark., 2015; Bjørk ve ark., 2014). Klinik öğretimde öğrencilerin bu davranışları kazanabilmesi için uygun öğrenme ortamının oluşturulması gerekmektedir. Bu öğrenme ortamının oluşturulmasında akademisyenlerle birlikte klinik ve sorumlu hemşirelerine, diğer sağlık ekibi üyelerine, okul ve hastane yöneticilerine önemli sorumluluklar düşmektedir (Akgün Kostak ve ark., 2012; Gürsoy ve ark., 2017). Bu durumda okul ve hastanelerin karşılıklı yarar ilkesi gözeterek iş birliği yapmaları önemlidir.

Okul hastane iş birliği sağlık kuruluşları ve okullarda ortak amaçların ve problemlerin belirlenmesini, sorunların çözümünde ortak yaklaşımın oluşturulmasını ve böylece hemşirelik mesleğinin gelişmesini sağlar (Bölükbaş ve Uzunsoy, 2018; Gürsoy ve ark., 2017). Okul hastane iş birliğinin, hemşirelerin araştırmaya olan ilgisini artırma, kendini mesleki yönden geliştirme, iş yükünde azalma, değişimlere liderlik etme, bakım kalitesinde artma, eğitici rolünün farkına varma, meslektaşlar arası ortak dil kullanma, akademisyen ve klinik hemşireler arasında iletişimin güçlenmesi gibi faydaları vardır (Gürsoy ve ark., 2017; Özcan, 2014; Titrek ve ark., 2015).

Klinik öğretim yalnızca öğrenci ve akademisyenin yürüttüğü bir süreç olmayıp hemşirelerin de bu eğitim sürecinde önemli sorumlulukları vardır. Klinik öğretiminin amacına ulaşabilmesi için öğrencilerin hemşireler tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Oluşturulması gereken bu destek, öğrencilerin stres düzeyinin azalması, eğitim etkinliğinin artması, öğrencinin uygulama alanında kendini iyi hissetmesi, olumlu

hastane deneyimi ve mesleğe bağlılık duygusunun oluşmasında etkilidir (Beal, 2012; Didion ve ark., 2013; Özbayır ve ark., 2011). Hemşirelik mesleği için farklı rol ve sorumluluklarda çalışan akademisyen ve klinik hemşirelerin, okul ve hastane yöneticilerinin eğitimde ortak amaç ve yaklaşımların oluşturulabilmesi, eğitimde istenilen başarının sağlanması için iş birliği içinde çalışmalarını gerekmektedir (Akgün Kostak ve ark., 2012; Biçer ve ark., 2015). Yapılan çalışmalar öğrencilerin okul hastane iş birliği hakkındaki görüşlerini sunmakta olup (Alparlan, 2017; Biçer ve ark., 2015; Bölükbaş ve Uzunsoy, 2018; Özlem ve Güler, 2016), özellikle klinikte öğrencilerden sorumlu olan hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşleri hakkında yeterince çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle çalışmamız, sorumlu hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi açısından önemlidir.

Yöntem

Bu çalışma Aralık- Mart 2021 tarihleri arasında İzmir ilinde bulunan iki eğitim araştırma hastanesinde çalışan sorumlu hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı tipte bir araştırma olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Sorusu

Araştırmada, “Sorumlu hemşirelerin okul hastane iş birliğine yönelik görüşleri nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırmanın Yeri

Bu araştırma İzmir ilinde yer alan Sağlık Bakanlığına bağlı iki eğitim araştırma hastanesinde yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, İzmir ilinde bulunan iki eğitim araştırma hastanesinde sorumlu hemşire olarak çalışan 83 hemşire oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden 50 sorumlu hemşire ile araştırma tamamlanmıştır. Yapılan güç analizine göre çalışma %80 güç ile tamamlanmıştır.

Veri Toplama Form ve Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında “Hemşire tanıtıcı bilgi formu” ve literatür doğrultusunda (Akgün Kostak ve ark., 2012; Alparlan, 2017; Biçer ve ark., 2015; Bölükbaş ve Uzunsoy, 2018; Gürsoy ve ark., 2017; Özlem ve Güler, 2016) araştırmacılar tarafından hazırlanmış sorumlu hemşirelerin okul hastane iş birliği ile ilgili görüş ve önerilerini ortaya çıkaran toplam 9 sorudan oluşan

“Okul Hastane İş Birliği ile İlgili Görüş Formu” kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Google Formlar aracılığıyla çevrimiçi ortamdan Aralık 2020- Mart 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Sorumlu hemşirelere online ortamda oluşturan anket e-posta ve Whatsapp aracılığıyla ulaştırılmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden hemşirelerden online onam alınmıştır. Online onamları alınan hemşirelerin veri toplama araçlarını Google Formlar aracılığıyla online olarak doldurmaları istenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi SPSS (Statistical Package for Social Science) 21.0 paket programında gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde sayısal ve yüzdelerik dağılım kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan sorumlu hemşirelerin yaş ortalaması 40.4±5.9 olup, %96’sı (n=47) kadın, %62’si (n=31) 16 yıl ve üzeri çalışmakta ve %62’si (n=31) 1-5 yıl arasında sorumlu hemşire olarak çalışmaktadır. Hemşirelerin %78’i (n=39) üniversite öğrencilerinin kliniklerinde staja çıktığını, %87.2’si (n=34) staja gelen öğrencilerle çalışmaktan memnun olduklarını, %58’i (n=29) rehber hemşire rolü üstlendiklerini belirtmişlerdir (Tablo 1).

Sorumlu hemşirelerin %94’ü (n=47) okul hastane iş birliğinin gerekli olduğunu, tamamı (n=50) okul hastane iş birliğinin oluşturulabileceğine inandıklarını, %77.6’sı (n=38) okul hastane iş birliğinin oluşmasını hastane bakım hizmetleri yöneticilerinin sağlayacağını belirtmiştir. Sorumlu hemşirelerin %46.9’u (n=23) öğrencilerin teorik ve uygulamalı derslerine katkı verebileceklerini ve %89.8’i (n=44) okul hastane iş birliği yapılmasını istedikleri konuların öğrencilerin pratik eğitimi olduğunu belirtmişlerdir. Sorumlu hemşirelerin %80.9’u (n=38) okul hastane iş birliğinin öğrenci eğitiminin kalitesini arttırdığını ve %61.2’si (n=30) en çok öğrencilere katkı sağlayacağını ve %79.6’sı (n=39) öğretim elemanlarının sahadan uzak olmasını okul-hastane

iş birliğini engelleyen faktörlerden ilk sırada ifade etmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 1. Sorumlu hemşirelerin sosyodemografik özelliklerinin dağılımı ve öğrencilerin klinik uygulamalarına yönelik bilgileri (n=50)

Demografik Özellikler	Yaş (Ort±Ss)	
Yaş (Ort±Ss)	40.4±5.9 (25-52)	
Cinsiyet	n	%
Kadın	47	96.0
Erkek	3	4.0
Çalışma süresi		
1-10 yıl	10	20.0
11-15 yıl	9	18.0
16 yıl ve üzeri	31	62.0
Sorumlu hemşire olarak çalışma süresi		
1-5 yıl	31	62.0
6-10 yıl	14	28.0
11 yıl ve üzeri	5	10.0
Çalıştığı klinikte öğrencilerin uygulama yapması		
Evet	39	78.0
Hayır	11	22.0
Öğrenci hemşirelerle çalışmaktan memnun olma		
Evet	34	87.2
Hayır	5	12.8
Rehber hemşire rolü üstlenme		
Evet	29	58.0
Hayır	21	42.0

Ss= standart sapma

Etkili okul hastane iş birliği kurulması için neler yapılmalıdır sorusuna; sorumlu hemşireler “klinikte çalışan hemşire sayısının artması gerekiyor”, “akademisyen ve klinik hemşirelerinin karşılıklı iletişim sağlamalıdır”, “öğrencilerin uygulamalarda daha etkin rol almalıdır”, “akademisyen ve klinik hemşirelerinin sürekli iletişimde olmaları ve birbirlerine destek olmaları gerekiyor”, “hemşire ve öğrencilerin birbirlerinden beklentilerini ifade etmelidir” şeklinde yanıtlar vermiştir.

Tablo 2. Sorumlu hemşirelerin okul hastane iş birliği ile ilgili görüşlerin dağılımı

Görüşler	n	%
Okul hastane iş birliği gerekli midir?		
Gerekli	47	94.0
Kararsızım	3	6
Okul hastane iş birliğinin önemi nedir? *		
Öğrenci eğitiminin kalitesini artırır.	38	80.9
Hemşirelik/Bakım hizmetlerinin gücünü artırır.	35	74.5
Ortak dil birliğinin oluşturulmasını sağlar.	32	68.1
Okul-hastane arasında iletişim kurulmasını sağlar	26	55.3
Klinikte çalışan hemşirelerin mesleki gelişimini sağlar.	25	53.2
Birbirimizi daha iyi tanımamızı sağlar.	22	46.8
Akademisyenlerle ortak projeler yapabileme imkânı sağlar.	22	46.8
Kanıt dayalı hasta bakımının verilmesini sağlar.	20	42.6
Okul hastane iş birliğini sağlayacak kişiler kimlerdir? *		
Hastane bakım hizmetleri yöneticileri	50	100
Hemşirelik okullarındaki öğretim elemanları	32	65.3
Hemşirelik okulu yöneticileri	27	55.1
Klinik sorumlu hemşireleri	25	51.0
Klinikte çalışan hemşireler	22	44.9
Okul hastane iş birliğinin yapılmasını istediğiniz konular nelerdir? *		
Öğrencilerin pratik eğitimi	44	89.8
Araştırma sonuçlarının hasta bakımına/kliniğe yansması	37	75.5
Öğrencilerin teorik eğitimi	24	49.0
Birlikte araştırmalar yapmak	24	49.0
Hemşirelerin akademisyenlerle birlikte bilimsel etkinliklere katılımı	23	46.9
Çalışan hemşirelerin eğitimi	20	40.8
Hastanede çalışan hemşirelerin lisansüstü eğitimleri	11	22.4
Okul hastane iş birliğini engelleyen faktörler *		
Öğretim elemanlarının sahadan uzak olması	39	79.6
Klinik hemşirelerinin çalışma koşulları	34	69.4
Hemşire sayısının yetersiz olması	33	67.3
Öğretim elemanları ve klinikteki hemşireler arasında etkili bir iletişimin olmaması	23	46.9
Öğretim elemanı sayısının yetersiz olması	19	38.8
Okul-hastane iş birliğinin yeterli olarak anlaşılması	17	34.7
Okul hastane iş birliğine katkı vermeyi istediğiniz konular nelerdir?		
Teorik ve uygulamalarına katkı verebilirim	23	46.9
Uygulamalarda hocalar ile birlikte yardımcı olabilirim	14	28.6
Uygulamalarına katkı verebilirim	12	24.4
Okul hastane iş birliği en çok kime katkı sağlar?		
Öğrenciye	30	61.2
Hemşireye	13	26.5
Hastaya	6	12.2

* Birden çok seçeneği cevap verilmiştir.

Tartışma

Öğrenciler için sağlıklı çalışma ortamı oluşturma ve rol modeli olma gibi sorumlulukları olan liderler, okul hastane iş birliğini oluşturmada kilit kişilerdir. Literatürde, liderlerin iş birliğini önemsemesinin diğer çalışanlar tarafından bu sürecin daha kolay kabullenmesini sağlayacağı belirtilmektedir (Gürsoy ve ark., 2017; Kaya ve Kantek, 2016).

Çalışmamızda sorumlu hemşirelerin yarısından fazlası üniversite öğrencilerinin klinikte staja çıktığını ve hemşirelerin çoğunluğu staja gelen öğrencilerle çalışmaktan memnun olduklarını bildirmişlerdir. Çalışma sonucunu destekler nitelikte; Çiğerci ve arkadaşları (2017) çalışmalarında da hemşirelerin %90.3'ü öğrencilerle çalışmaktan memnun olduğunu ifade etmiştir (Çiğerci ve ark., 2017). Gürsoy ve arkadaşları (2017) çalışmalarında hemşirelerin %80'i hemşirelik bölümü öğrencileri ile kliniklerinde karşılaştıklarını bildirmiştir (Gürsoy ve ark., 2017).

Hemşirelik öğrencilerinin elverişli bir ortamda çalışması, teorik bilgilerini uygulamaya aktarmaları ve doğru rol model ile karşılaşmaları için hemşirelere önemli sorumluluklar düşmektedir. Hemşirelerin sorumluluklarını yerine getirmesinde hemşireler ve öğrencilerin uyum içinde çalışabilmesi için okul-klinik iş birliği oldukça önemlidir (Aydoğan, 2016; Bölükbaş ve Uzunsoy, 2018; Ironside ve ark., 2014). Gürsoy ve arkadaşları (2017) yaptıkları çalışmada hemşirelerin %89'unun okul hastane iş birliğini gerekli bulduğu, %74.2'sinin ise etkili bir iş birliğinin kurulabileceğine inandığı belirtilmiştir (Gürsoy ve ark., 2017). Öğrencilerle yapılan başka bir çalışmada ise öğrenciler özellikle mesleki gelişimin sağlanabilmesi için okul hastane iş birliğinin gerekli olduğu belirtilmiştir (Alparlan, 2017). Çalışmamızda sorumlu hemşirelerin %94'ü okul hastane iş birliğinin gerekli olduğunu, tamamı okul hastane iş birliğinin oluşturulabileceğine inandıklarını ifade etmiştir. Hemşirelerin iş birliği gerekliliğini belirtmesi ve inançlarının olması, iş birliğini sağlamaya yönelik planlanan girişimlerin daha kolay uygulanabileceğini düşündürmektedir.

Günümüzde klinik hemşireleri öğrenci eğitimi konusunda yasal bir sorumluluğa sahiplerdir. Resmî Gazete'de 8 Mart 2010 tarihinde yayınlanan 27515 No'lu Hemşirelik Yönetmeliği'nin "Hemşirelerin Görev Yetki ve Sorumlulukları" Madde 6/g bendinde "Hemşirelikle ilgili eğitim, danışmanlık, araştırma faaliyetlerini yürütür. Toplumun, öğrenci hemşirelerin, sağlık çalışanlarının ve adaylarının eğitimine destek verir ve katkıda bulunur", Madde

9/e bendinde Başhemşirelerin görev yetki ve sorumlulukları ile ilgili "Öğrenci hemşirelerin eğitimi için uygun çalışma ortamını oluşturur, öğretim elemanları ile iş birliği yaparak okul-hastane iş birliği sağlar", Madde 10/i bendinde sorumlu hemşirelerin görevleri arasında "Öğrenci hemşirelerin eğitiminde uygun eğitim ortamı sağlar." ifadeleri yer almaktadır (Kumcağız ve ark., 2011). Ayrıca okul klinik iş birliğinin hemşire, hasta ve öğrenciler için faydalarını ortaya koyan pek çok çalışma bulunmaktadır (Alparlan, 2017; Biçer ve ark., 2015; Bölükbaş ve Uzunsoy, 2018; Gökalp ve ark., 2018; Gürsoy ve ark., 2017). Şahan ve Güven'in (2020) çalışmasında hemşireler okul hastane iş birliğinden öncelikli olarak dersin öğretim elemanı ve klinik sorumlu hemşiresinin sorumlu olduğunu belirtmiştir (Şahan ve Guven, 2020). Yapılan başka bir çalışmada hemşirelerin %73.1'si okul hastane iş birliğinde hastane hemşirelik hizmetleri müdürünün en önemli rol oynadığını belirtmiştir (Gürsoy ve ark., 2017). Çalışmamızda ise okul hastane iş birliğini sağlayacak kişi olarak hemşirelerin tamamı hastane bakım hizmetleri yöneticileri olduğunu ifade etmiştir. Hemşireler okul hastane iş birliğinde, en düşük oranda klinik hemşirelerini iş birliğini sağlayacak kişi olarak belirtmişlerdir. Hemşirelerin okul hastane iş birliğinde kendilerini öncü görmeleri iş birliğinin hemşire, hasta ve öğrenci bakımından faydalarını artırabileceğini düşünmekteyiz. Aynı zamanda hemşirelerin öğrenci klinik eğitiminin yasal sorumluluğu hakkında yetersiz bilgiye sahip olduklarını da söylemek mümkündür.

Öğrenciler için elverişli öğrenme çevresinin yaratılmasında, başta eğiticiler olmak üzere, klinik hemşirelerine, sağlık ekibinin diğer üyelerine, okul-hastane yöneticilerine ve öğrencilere önemli sorumluluklar düşmektedir. Öğrenci hemşirelerin eğitiminde öğretim elemanlarının klinik hemşireleriyle iş birliği önemli olup, hemşireler öğrenci hemşirelere örnek olmaktadır (Akgün Kostak ve ark., 2012). Yapılan bir çalışmada hemşirelerin %89'u en çok iş birliği yapmak istedikleri konuların başından "öğrencilerin pratik eğitimi" olduğu belirtilmiştir (Gürsoy ve ark., 2017). Şahan ve Guven'in (2020) çalışmasında hemşirelerin yalnızca %10'u öğrencilerin teorik ve pratik eğitimlerine katkı vermek istediklerini belirtmiştir. Çalışmamızda ise sorumlu hemşirelerin %46.9'u okul hastane iş birliğinin sağlanmasında teorik ve pratik eğitime katkı verebileceklerini ifade etmiştir. Hemşirelerin, öğrencilerin teorik ve pratik eğitimlerine katkı vermesi hemşirelik eğitimi ile

klirik eğitim arasındaki bilgi akışı ve uygulamaların doğruluğunu sağlayacağını düşünmekteyiz.

Hemşirelik eğitiminde akademik ve klinik yöneticiler arasındaki iş birliği, kaynak verimliliğini arttırmak ve hasta sonuçları üzerinde olumlu etki yaratmak için bir anahtardır (Giddens ve ark., 2014). Okul hastane iş birliği, öğrencilere eğitici fırsatlar sunarken risk altındaki hastalara da bireyselleştirilmiş, uygun maliyetli, kaliteli bakım vermeyi sağlar (Beal, 2012). Literatürde iş birliğinin ortak bir hedef benimseme, bilimsel araştırmaya olan eğilimi artırma, hemşireliğin görünürliğini artırma gibi diğer faydaları belirtilmiştir (Beal, 2012; Didion ve ark., 2013; Gürsoy ve ark., 2017). Çalışmamızda sorumlu hemşireler literatürle benzer olarak hem eğitimin hem de bakım hizmetlerinin kalitesini artırmanın iş birliğinin gerekliliği olarak ilk sırada ifade etmişlerdir. Ayrıca, hemşirelerin yarısından fazlası (%68.1) iş birliğinin ortak dil oluşturma ve okul hastane arasında daha etkili iletişimin sağlanmasını sağlayacağını dile getirmişlerdir. Pediatri astım hastalarına ve ailelerine yapılan ev ziyaretlerinde gerçekleştirilen klinikler ve hemşirelik okulları arasında akademik uygulama iş birliğinin klinik ve eğitimsel fayda sağladığı bulunmuştur (McClure ve ark., 2017). Yapılan çalışmalarda da öğrenciler ve hemşireler iş birliğinin eğitimin kalitesini arttıracaklarını düşünmektedir (Alparlan, 2017; Gürsoy ve ark., 2017; Özcan, 2014). Oluşturulan iş birliği sayesinde öğretim elemanı ve öğrencilerin kliniğe kabul süreci daha kolay olmaktadır. Öğrencilerin kliniğe kabulü öğrenci motivasyonunu artırarak onların eğitimden aldıkları doyumunu etkilemektedir (Altınar ve ark., 2014). İşbirliğinin kabul, motivasyon ve doyum üzerinde oluşturduğu bu etkilerin eğitimin kalitesini arttırmadaki rolü olduğunu düşünmekteyiz. Ayrıca iş birliği sayesinde akademisyen ve hemşireler arasındaki oluşan köprünün güçlenmesine bağlı bilimsel temele dayalı bakım uygulamaların benimsenmesi bakımın kalitesini arttırmaktadır.

Belirtilen faydalarına rağmen akademisyenler ve hemşireler arasında iş birliğinin yetersiz olduğu bilinmektedir. Çalışmamızda sorumlu hemşireler en yüksek oranda okul hastane iş birliğini engelleyen faktörün öğretim elemanının klinikten uzak kalması olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, hemşirelerin sayısının yetersiz olması ve çalışma koşullarının yoğun olması da engelleyen faktörler arasında ifade edilmiştir. Çalışmamızla benzer şekilde Gürsoy ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında da akademik-klinik iş birliğinin önündeki engellerin hemşireler tarafından çalışma koşulları ve öğretim

elemanlarının sahadan uzak kalması şeklinde belirlendiği saptanmıştır (Gürsoy ve ark., 2017). Yapılan bir diğer çalışmada ise klinik hemşireleri öğretim elemanlarının klinikte olmaması nedeniyle öğrencilerin eğitime katılmadıklarını ifade etmişlerdir (Sahan ve Guven, 2020). Çalışmamızda da sorumlu hemşireler bu engellere paralel olarak etkili bir okul hastane iş birliği sağlamak için akademisyen ve hemşireler arasındaki iletişimin iyileştirilmesi, hemşire sayısının artırılması, öğrencilerin uygulamalarda daha aktif yer alması gibi önerilerde bulunmuşlardır. Gürsoy ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında da hemşirelerin çoğunluğu iş birliğinin kurulması için okul ve hastane yöneticilerinin iletişimine, birlikte protokoller oluşturulmasına ve iş birliğinin gerekliliğine inanılmasına dikkat çekmişlerdir (Gürsoy ve ark., 2017). Hemşire akademisyenler ve klinisyenler arasındaki mesafenin kapatılması için iletişiminin önemi büyüktür. Bunu sağlamak için de daha fazla iletişim kurabilecekleri ortamların yaratılması, ortak araştırma, projelerin içerisinde yer almaları gerekmektedir. Teorik ve pratik arasındaki boşluğun doldurulması için akademisyenlerin klinikte daha etkin olmasının sağlanması da ortak bir öneri olarak görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmamız sonucunda sorumlu hemşirelerin iş birliğini gerekli gördüklerini belirtmeleri ve iş birliği sağlanacağına yönelik inançlarının olması okul hastane iş birliğine açık olduklarını göstermektedir. Okul hastane iş birliğinin sağlanmasında hemşirelerin, öğrencilerin teorik ve pratik derslerine dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda öğretim elemanlarının ve hemşirelerin toplantılarla karşılıklı beklenti ve isteklerini belirtmesi, hizmet içi eğitimler düzenlemesi, hemşirelerin klinik içi görevlerinin klinik eğitime destek verebilecek şekilde düzenlenmesi, öğretim elemanlarının klinikte klinik hemşirelerinin okulda belli dönemlerde görev alması, eğitim ve hemşirelik hizmetlerinin ortaklaşa planlanması, hemşireler ve öğretim elemanlarının birlikte çalışma planlayıp yürütmeleri ve hemşirelerin, öğrenci eğitimdeki yeri, önemi ve yasal sorumluluğu hakkında hemşirelere eğitim verilmesi iş birliğini oluşturma ve geliştirme bakımından önemli olacağını söyleyebiliriz.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Kesitsel tipte bir araştırma olması ve iki hastanede yapılmasının yanı sıra tüm evrene

ulaşılamaması kısıtlılıkları oluşturmaktadır. Ayrıca, sadece sorumlu hemşirelerle yapıldığı için araştırma sonuçları tüm hemşirelere genellenemez.

Araştırmanın Etik Yönü/Ethics Committee Approval: Araştırmanın yapılabilmesi için bir üniversitenin girişimsel olmayan klinik araştırmalar etik kurulundan (20478486-050.04.04-E.76268) ve il sağlık müdürlüğünden (2020/29-129409099) yazılı izin alınmıştır. Araştırma kapsamına alınacak hemşirelere hakkında bilgi verilerek araştırmaya katılımları için online izin alınmıştır.

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: Eİ; Tasarım: Eİ, EE; Veri Toplama ve Veri İşleme: Eİ, SŞ; Kaynak Tarama: Eİ, EE, SŞ; Makalenin Yazımı: Eİ, EE, SŞ; Eleştirel İnceleme: Eİ.

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Araştırmacılar herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Bu araştırma için finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Sorumlu hemşireler iş birliğinin gerekli olduğunu ve öğrenci eğitimine katkı sağlayacağını düşünmektedirler.
- Ayrıca literatürde okul hastane iş birliğine yönelik öğrencilerin görüşlerini inceleyen pek çok çalışma olmasına rağmen sorumlu hemşirelerin okul-hastane iş birliğine yönelik görüşleri hakkında yeterince çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışma sonuçları doğrultusunda iş birliği sağlanması için gerekli planlamalar yapılması kolaylaşacaktır.

Kaynaklar

- Akgün Kostak M, Aras T, Akarsu Ö. (2012). Hemşirelik öğrencilerinin klinik hemşirelerin eğitimlerine verdiği katkıya ilişkin görüşleri. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi, 2, 39-46.
- Akyüz A, Tosun N, Yıldız D, Kılıç A. (2007). Klinik öğretimde hemşirelerin, kendi sorumluluklarına ve hemşirelik öğrencilerinin çalışma sistemine ilişkin görüşleri. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 6(6), 439-464.
- Alparlan Ö. (2017). Ebelik ve hemşirelik öğrencileri gözüyle klinik uygulamalar, okul-hastane işbirliği. Çağdaş Tıp Dergisi, 7(4), 365-372.
- Altın M, Biletiği B, Yükkaldıran N. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin mesleki güdülenmesinde klinik öğrenme ortamının etkileri. II. Hemşirelikte Güncel Sorunlar ve Yaklaşımlar Sempozyumu, 12-14 Nisan.
- Avdal E, Aydınlioğlu E, Kılıç M. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin ilk klinik deneyimlerindeki stres

- düzeylerinin incelenmesi. Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi, 1(1), 67-77.
- Aydoğan S. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin klinik beceri kazanmaları sırasında karşılaştıkları etik problemler. Türkiye Bioetik Dergisi, 3 (2), 120-123.
- Beal A. (2012). Academic-service partnerships in nursing: An integrative review. Nursing Research and Practice. <https://doi.org/10.1155/2012/501564>
- Biçer S, Ceyhan Ş, Şahin F. (2015). Hemşirelik öğrencileri ve klinik hemşirelerin klinik uygulamada öğrenciye yapılan rehberlik ile ilgili görüşleri. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi, 23(3), 215-223.
- Björk T, Berntsen K, Brynildsen G, Hestetun M. (2014). Nursing students' perceptions of their clinical learning environment in placements outside traditional hospital settings. Journal of Clinical Nursing, 23(19-20), 2958-2967.
- Bölükbaş N, Uzunsoy E. (2018). Öğrenci hemşirelerin bakış açısından klinik hemşirelerin öğrencilere yaklaşımları. Hemşirelik Bilimi Dergisi, 1(3), 27-33.
- Ciğerci Y, Akpınar M, Dayangan E, Kesgin C, Serin A, Atasayar S. (2017). Sağlık yüksekokulunda okuyan 4. sınıf öğrencilerinin mesleki örgütlenmeye ilişkin bilgi düzeylerinin belirlenmesi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma, 14(1), 1-5.
- Didion J, Kozy A, Koffel C, Oneail K. (2013). Academic/clinical partnership and collaboration in quality and safety education for nurses education. Journal of Professional Nursing, 29(2), 88-94.
- Giddens F, Lauzon-Clabo L, Morton G, Jeffries P, McQuade-Jones B, Ryan S. (2014). Re-envisioning clinical education for nurse practitioner programs: Themes from a national leaders' dialogue. Journal of Professional Nursing, 30(3), 273-278.
- Gökalg K, Durmaz H, Orak S. (2018). Hemşirelerin gözüyle intörn hemşire. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(3), 80-85.
- Gürsoy B, Daanacı B, Arı S. (2017). Hemşirelerin akademik-klinik işbirliğine ilişkin görüşleri: Eskişehir örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, 10 (3), 144-152.
- Ironside M, McNelis M, Ebright P. (2014). Clinical education in nursing: Rethinking learning in practice settings. Nursing Outlook, 62(3), 185-191.
- Kaya A, Kantek F. (2016). Yönetici hemşirelerin profesyonel değerler algısı ve etkileyen faktörler. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi, 3(1), 18-25.
- Kumcağız H, Yılmaz M, Çelik B, Avcı A. (2011). Hemşirelerin iletişim becerileri: Samsun ili örneği. Dicle Tıp Dergisi, 38(1),49-56.
- McClure N, Lutenbacher M, O'Kelley E, Dietrich S. (2017). Enhancing pediatric asthma care and nursing education through an academic practice partnership. Journal of Pediatric Nursing, 36, 64-69.
- Özbayır T, Yavuz M, Taşdemir N, Dirimeşe E, Seki Z, Okgün A. (2011). Cerrahi hastalıkları hemşireliği

- intörn öğrencilerinin klinik uygulamayı değerlendirmeleri ve akademik başarı durumları. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi, 27(1), 1-9.
- Özcan H. (2014). Doğum stajına çıkan öğrencilerin gözüyle; okul hastane iş birliği. Medical Journal of Suleyman Demirel University, 21(3),78-83.
- Özlem D, Güler S. (2016). Klinisyen hemşirelerin intörlük uygulaması hakkındaki görüşleri. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 6(2), 79-82.
- Sahan S, Guven D. (2020). Identifying hinders of clinical nurses to participation in the training of nursing students: A descriptive study from Turkey. International Journal of Caring Sciences, 13(3), 2088-2094.
- Titrek O, Hakkakul A, Varlı S. (2015). Hemşirelik bölümü staj uygulamalarının etkililik düzeyine ilişkin öğrenci ve rehber hemşirelerin görüşleri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 15(19), 264-280.